

Asia C-304/05

Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Italian tasavalta

Jäsenyysselvöitteiden noudattamatta jättäminen – Direktiivi 92/43/ETY –
Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu – Direktiivi
79/409/ETY – Luonnonvaraisten lintujen suojelu – Laskettelurinteiden
muutostöiden ympäristövaikutusten arviointi

Julkisasiamies J. Kokottin ratkaisuehdotus 19.4.2007 . . . . . I - 7500
Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto) 20.9.2007 . . . . . I - 7519

Tuomion tiivistelmä

- 1. Ympäristö – Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu –
Direktiivi 92/43 – Suojelualueella toteutettavan suunnitelman tai hankkeen hyväksymi-
nen
(Neuvoston direktiivin 92/43 6 artiklan 3 kohta)*
- 2. Ympäristö – Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelu –
Direktiivi 92/43 – Suojelualueella toteutettavan suunnitelman tai hankkeen hyväksymi-
nen erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä
(Neuvoston direktiivin 92/43 6 artiklan 4 kohta)*

3. *Ympäristö – Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen elämistön ja kasviston suojele – Direktiivi 92/43 – Erityissuojelualueet*
(Neuvoston direktiivin 92/43 6 artiklan 2 kohta)
4. *Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva kanne – Komission on osoitettava, että jäsenvaltio ei ole noudattanut jäsenyysvelvoitteitaan*
(EY 226 artikla; neuvoston direktiivin 79/409 4 artikla; neuvoston direktiivin 92/43 6 artiklan 2–4 kohta)

1. Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen elämistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43 6 artiklan 3 kohdassa säädetään arviointimenettelystä, jonka tarkoituksena on taata ennakkovalvonnan avulla, että suunnitelma tai hanke, joka ei liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellinen mutta joka on omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi, hyväksytään vain, jos se ei vaikuta alueen koskemattomuuteen. Käsite ”asianmukainen arviointi”, joka esiintyy kyseisessä säännöksessä, jossa ei määritellä mitään erityistä tapaa tällaisen arvioinnin toteuttamiseksi, on ymmärrettävä niin, että arviointi on suoritettava siten, että toimivaltaiset viranomaiset voivat olla varmoja siitä, ettei suunnitelmalla tai hankkeella ole haitallisia vaikutuksia kyseisen alueen koskemattomuuteen, koska jos on epävarmaa, että tällaisia vaikutuksia ei ole, kyseisten viranomaisten on evättävä pyydetty lupa.

tutkimus, jossa itsessään korostetaan asianomaisten töiden ympäristövaikutusten arvioinnin yhteenvedonomaista ja satunnaista luonnetta, mainitaan huomattava määrä tekijöitä, joita ei ole otettu huomioon, suositellaan näin ollen muun muassa täydentäviä morfologisia ja ympäristöä koskevia analyysejä sekä uutta tutkimusta töiden vaikutuksista niiden kokonaiskontekstissa yhtäältä luonnonvaraiseen elämistöön yleensä ja toisaalta tiettyjen suojeltujen lajien tilanteeseen, erityisesti hakattavan metsän alueella, ja katsotaan, että suunniteltujen töiden toteuttamisessa, joka on taloudelliselta kannalta toivottavaa, on noudatettava useita suojeluvaatimuksia, ei ole asianmukainen arviointi, johon kansalliset viranomaiset voivat tukeutua myöntääkseen luvan töihin kyseisen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Arviointeja, joita voidaan pitää direktiivin 92/43 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla asianmukaisina, koskeva

Arviointeja, joita voidaan pitää direktiivin 92/43 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla asianmukaisina, koskeva kertomus, jota pidetään tilaisuutena

esitellä muita parannusehdotuksia suunniteltujen toimien ympäristövaikutuksiin ja jonka mukaan on tärkeää toteuttaa arviointeja progressiivisesti muun muassa sen tiedon ja niiden yksityiskohtien perusteella, jotka havaitaan hankkeen toteuttamisen yhteydessä, ja joka ei sisällä niiden lintujen osalta, joita varten alue on luokiteltu erityissuojelualueeksi, tyhjentävää luetteloa siellä esiintyvistä luonnonvaraisista linnuista, ei ole asianmukainen arviointi, johon kansalliset viranomaiset voivat tukeutua myöntääkseen luvan töihin kyseisen 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

2. Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43 6 artiklan 4 kohtaa, jossa säädetään, että jos suunnitelma tai hanke on tämän direktiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti toteutetun arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtojen ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä, on poikkeussäännöksenä lupakriteeriin, joka vahvistetaan kyseisen artiklan 3 kohdan toisessa virkkeessä, tulkittava suppeasti.

Kertomuksia ja tutkimuksia, joissa on aukkoja ja joissa ei ole täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voitaisiin hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily suunniteltujen töiden vaikutuksista asianomaiseen erityissuojelualueeseen, ei voida pitää tässä artiklassa tarkoitettuina asianmukaisina arviointeina. Tällaiset toteamukset ja päätelmät ovat välttämättömiä, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat saada tarvittavan varmuuden kyseisiä töitä koskevan lupapäätöksen tekemiseksi.

Kyseistä 6 artiklan 4 kohtaa voidaan soveltaa vasta sen jälkeen, kun suunnitelman tai hankkeen vaikutukset on tutkittu tämän saman artiklan 3 kohdan mukaisesti. Näiden vaikutusten tunteminen asianomaisen alueen suojelutavoitteiden kannalta on välttämätön edellytys kyseisen 4 kohdan soveltamiselle, koska muussa tapauksessa kyseessä olevan poikkeussäännöksen soveltamisedellytyksiä ei voida tutkia. Mahdollisten erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavien syiden sekä vähemmän haitallisten vaihtoehtojen olemassaolon tutkiminen nimittäin edellyttää niiden ver-

(ks. 56–58 ja 62–71 kohta)

taamista asianomaisen suunnitelman tai hankkeen alueelle aiheuttamaan vahinkoon. Lisäksi mahdollisten korvaavien toimenpiteiden luonteen määrittäminen edellyttää, että kyseiseen alueeseen kohdistuva vahinko voidaan määrittää täsmällisesti.

että kyseisten lajien lisääntymispaikkoja tuhoetaan. Kyseiset työt ja niiden vaikutukset asianomaiseen erityissuojelualueeseen ovat nimittäin ristiriidassa sen suojelun kannalta annetun oikeudellisen aseman kanssa, joka kyseisellä alueella olisi direktiivin 92/43 6 artiklan 2 kohdan nojalla pitänyt olla.

(ks. 81–83 kohta)

(ks. 91, 92 ja 94–96 kohta)

3. Toimilla, jotka kohdistuvat erityissuojelualueeseen, voidaan rikkoa samanaikaisesti luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43 6 artiklan 3 ja 4 kohtaa sekä saman artiklan 2 kohtaa. Kun suunnitelmalle tai hankkeelle on annettu lupa tavalla, joka on ristiriidassa 6 artiklan 3 kohdan kanssa, jonka mukaan suunnitelman tai hankkeen vaikutukset on arvioitava asianmukaisesti ennakoita, kyseisen artiklan 2 kohdan, jossa asetetaan velvollisuus toteuttaa tarpeellisia suojelutoimenpiteitä, rikkominen voidaan todeta, jos elinympäristön heikentyminen tai niiden lajien häirintä, joita varten asianomainen alue on osoitettu, on näytetty toteen.

4. EY 226 artiklan nojalla aloitetussa jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevassa menettelyssä komission on näytettävä toteen väitetty jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen. Juuri komission on esitettävä yhteisöjen tuomioistuimelle ne seikat, jotka ovat välttämättömiä, jotta yhteisöjen tuomioistuin voi tutkia, onko jäsenyyssvelvoitteita jätetty noudattamatta, eikä se voi nojautua minkäänlaisiin olettamuksiin.

Tämä heikentyminen osoitetaan, kun suojelualueella olevalta metsäalueelta, joka muodostaa suojeltujen lintulajien elinympäristön, hakataan puita siten,

Kun erityissuojelualueeksi luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun direktiivin 79/409 4 artiklan säännösten mukaisesti luokitellun alueen käytöstä säädetään useassa kansallisen oikeuden säädöksessä, komission on esitettävä todisteet siitä, että näiden eri säädösten oikeussäännöt eivät voi antaa asianomai-

selle alueelle asianmukaista suojeluasemaa. Pelkkä viittaus siihen, että hallintoviranomainen on tehnyt lupapäätöksen, joka on ristiriidassa luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43 6 artiklan 2–4 kohdan kanssa, ei voi

riittää osoittamaan kyseisten oikeussääntöjen ristiriitaisuutta direktiivin 79/409 4 artiklan kanssa.

(ks. 105–108 kohta)